

Eco

ECOLOGIE

Memo quickscan natuurwaarden

Hazerswoude-Rijndijk

INHOUDSOPGAVE

1	GEPLANDE WERKZAAMHEDEN	4
2	HET ZUIDELIJKE DEEL	5
3	HET NOORDELIJKE DEEL	6
4	NEE, TENZIJ-TOETSING	7
4.1	Bestaande en potentiële waarden van het ecosysteem	8
4.2	Robuustheid, vermindering oppervlakte en aaneengeslotenheid van het NNZH	9
4.3	De aanwezigheid van beschermde soorten	9
4.4	De aanwezigheid van doelsoorten voor het NNZH	10
5	CONCLUSIES EN ALGEMENE ADVIEZEN	11

Betreft: Memo quickscan natuurwaarden
Project: 25674.003, versie D4

Ten aanzien van de geplande werkzaamheden voor het project betreffende de ontwikkeling van elektriciteitsstation Hazerswoude – Rijndijk en ondergrondse 150kV kabelverbinding, inclusief ontsluitingsroute, zijn in 2023 en 2024 meerdere ecologische onderzoeken uitgevoerd:

- Verkennend natuuronderzoek, uitgevoerd door Sweco (projectnummer 51007913, d.d. 19 juli 2023);
- Soortgericht onderzoek naar platte schijfhoren door Sweco (projectnummer 51007913, d.d. 17 november 2023);
- Vergunningsaanvraag platte schijfhoren (rapportnummer 25674.001, versie D1, d.d. 29 juli 2024);
- Quickscan natuurwaarden door Econsultancy (rapportnummer 25674.003, versie D2, d.d. 6 september 2024);
- Nader onderzoek roofvogels door Econsultancy (rapportnummer 25674.002, versie D2, d.d. 26 september 2024);

De onderzoeken die door Sweco zijn uitgevoerd, en het nader onderzoek roofvogels en de vergunningsaanvraag platte schijfhoren die door Econsultancy zijn uitgevoerd, beslaan het plangebied zoals weergegeven in figuur B1 in bijlage I. De quickscan natuurwaarden die door Econsultancy is uitgevoerd, beslaat het plangebied zoals weergegeven in figuur B2 in bijlage II. Onderhavige memo is opgesteld naar aanleiding van een wijziging in de scope betreffende de toegevoegde noordelijke en zuidelijke 'lus' van het tracé van TenneT (zie figuur 3 en 4). Deze memo heeft als doel in te schatten of er planten- en diersoorten zijn, die volgens de natuurbescherming onder de Omgevingswet een beschermde status hebben, en die door de aanvullingen van de noordelijke en zuidelijke 'lus' een negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen werkzaamheden. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op natuurgebieden en houtopstanden die middels de Omgevingswet zijn beschermd. Er is een veldbezoek afgelegd op 16 december 2024. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat. Onderstaande figuren zijn foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 1 Overzichtsfoto ligging noordelijke lus.

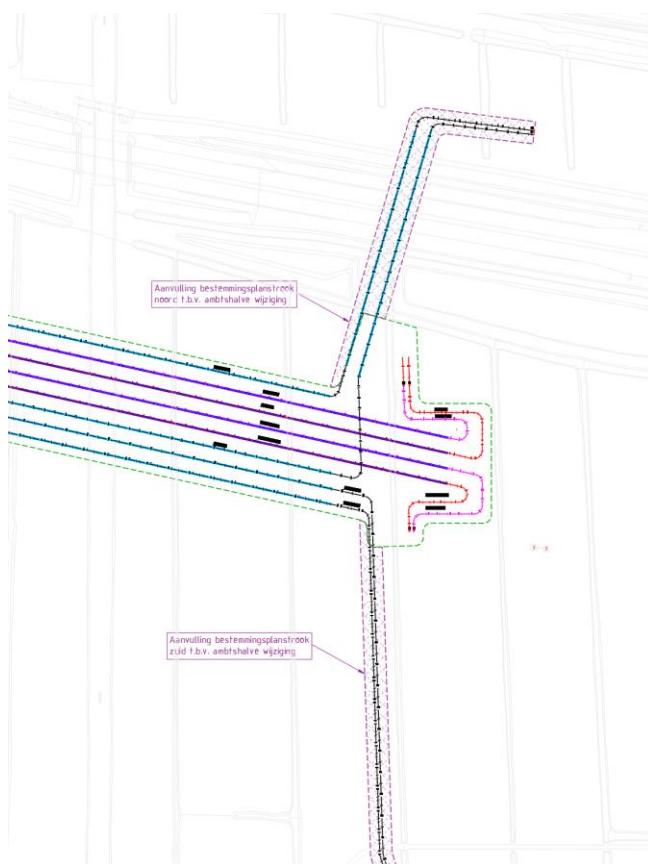

Figuur 2 Overzichtsfoto ligging zuidelijke lus.

1 GEPLANDE WERKZAAMHEDEN

In het toegevoegde deel van de onderzoekslocatie zijn vergelijkbare werkzaamheden gepland als in de reeds onderzochte gebieden:

- Er vindt geen demping van oppervlaktewater plaats;
- Er zal waarschijnlijk tijdelijke aanpassing (bijvoorbeeld afdammen) van de watergang bij de noordelijke lus nodig zijn. Nadat de werkzaamheden gereed zijn, worden de gronden en watergang in oorspronkelijke staat teruggebracht;
- Voor het noordelijke deel vindt alleen open ontgraving plaats tussen het spoor en de provinciale weg N11 (zie de zwarte lijn in figuur 3). Hier ligt al een TenneT kabel, waar te allen tijde gegraven mag worden bij bijvoorbeeld een calamiteit;
- Voor de rest van de noordelijke lus vindt een horizontaal gestuurde boring plaats, onder de N11 door (zie de blauwe lijn in figuur 3);
- De werkzaamheden binnen de zuidelijke lus zullen plaatsvinden via een open ontgraving (zie de zwarte lijn in figuur 3);
- De zuidelijke lus zal een bestaande en in gebruik zijnde landbouwweg kruisen (zie figuur 3).

Figuur 3. De toegevoegde noordelijke en zuidelijke lussen. De zwarte lijn geeft aan waar gewerkt wordt middels een open ontgraving. De blauwe lijn geeft aan waar gewerkt wordt middels een horizontaal gestuurde boring (afbeelding ontvangen op 15 november 2024).

Figuur 4. Locatie van de toegevoegde noordelijke en zuidelijke lussen (afbeelding ontvangen op 15 november 2024).

2 HET ZUIDELIJKE DEEL

Het plangebied dat zich binnen het zuidelijke toegevoegde gebied bevindt, is vergelijkbaar met de rest van het plangebied waar Sweco in 2023 onderzoek naar heeft gedaan (figuur 1 in bijlage I). Ook komen de geplande werkzaamheden overeen met de werkzaamheden uit het onderzoek van Sweco. Het plangebied bestaat uit weiland met een intensief beheertype en kleine sloten. De vegetatie bestaat uit zeer algemeen voorkomende soorten als Engels raaigras, ridderzuring, smalle weegbree e.d.

Binnen de grenzen van het zuidelijke deel van de onderzoekslocatie zijn geen streng beschermde diersoorten te verwachten. Door de afwezigheid van bomen en/of gebouwen op en in de directe omgeving van het zuidelijke deel, zijn gebouw- en boombewonende beschermde soorten uit te sluiten.

De werkzaamheden binnen het zuidelijke deel zullen daarnaast geen watergangen verstoren, waardoor verstoring van de potentieel aanwezige platte schijfhoren in omliggende watergangen kan worden uitgesloten. Nader onderzoek of extra maatregelen ten aanzien van de platte schijfhoren zijn niet aan de orde.

Overtredingen van de Omgevingswet ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de andere soort(groep)en zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde. Wel dienen de algemene adviezen te worden nageleefd (zie hoofdstuk 5).

3 HET NOORDELIJKE DEEL

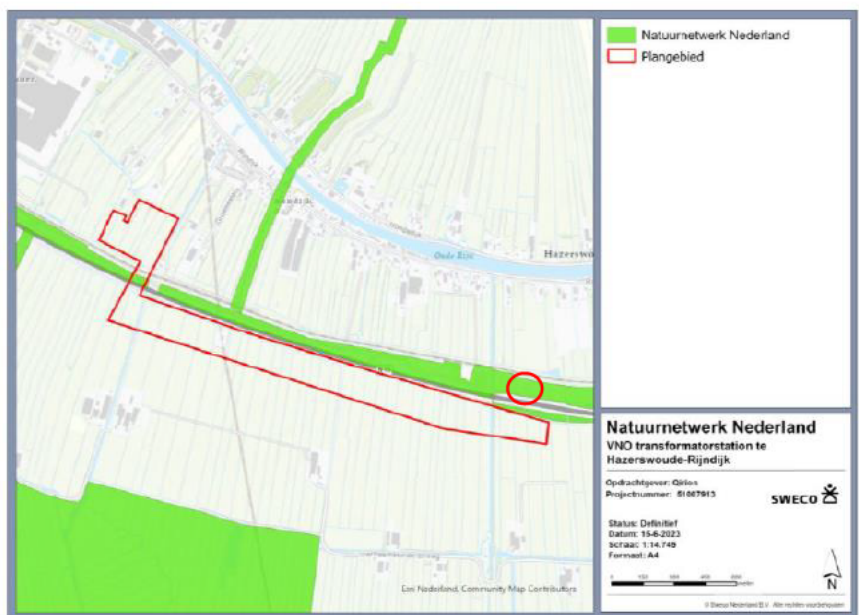
Het plangebied dat zich binnen het noordelijke toegevoegde gebied bevindt, betreft deels de provinciale weg N11, deels weiland en een gedeelte van een watergang. Een gedeelte van de noordelijke lus loopt door gebied dat is aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN), zowel ten zuiden als ten noorden van de N11 (zie figuur 5). Ten zuiden van de N11 en onder de N11 wordt gewerkt met een horizontaal gestuurde boring, waardoor er geen aantasting van dit deel van het NNN-gebied wordt verwacht. Voor het noordelijkste horizontale gedeelte van de noordelijke lus wordt gewerkt middels een open ontgraving (zie figuur 5).

Door de afwezigheid van bomen en/of gebouwen op en in de directe omgeving van het zuidelijke deel, zijn gebouw- en boombewonende beschermde soorten uit te sluiten.

Ten westen van het noordelijke deel is reeds de **platte schijfhoren** aangetroffen (projectnummer 51007913, d.d. 17 november 2023). De watergangen op en in de omgeving van de noordelijke lus staan met elkaar in verbinding. Het is daarom niet uit te sluiten dat de platte schijfhoren zich in de watergang bevindt die tijdelijk verstoord wordt met de voorgenomen werkzaamheden. De watergang wordt echter niet gedempt. Om verstoring van potentieel aanwezige platte schijfhorens te voorkomen, dienen de mitigerende en compenserende maatregelen die benoemd zijn in het activiteitenplan opgevolgd te worden (rapportnummer 25674.001, versie D1, d.d. 29 juli 2024). Aangezien de watergang na de werkzaamheden weer in de oorspronkelijke staat wordt teruggebracht, gaat er geen leefgebied permanent verloren. Voor de versturende werkzaamheden aan deze watergang dient een vergunningsaanvraag te worden aangevuld met deze watergang, net zoals voor de overige watergangen.

Gelet op artikel 7.61 van de omgevingsverordening van de provincie Zuid-Holland uit 2023 worden beperkingen opgelegd vanuit het kader van het Natuurnetwerk Nederland wanneer deze gelegen zijn in het Natuurnetwerk Nederland, of deel uitmaken van de strategische reservering van natuur. Een gedeelte van de noordelijke lus bevindt zich binnen een gebied dat is aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN). Hier zal ook worden gewerkt middels een open ontgraving. Verstoring ten opzichte van de natuurwaarden binnen het NNN-gebied is op voorhand niet uit te sluiten. Vervolgonderzoek door middel van een nee, tenzij-toetsing in het kader van het Natuurnetwerk Nederland wordt noodzakelijk geacht. In hoofdstuk 4 van deze memo is een nee, tenzij-toetsing uitgevoerd voor dit gedeelte van de onderzoekslocatie.

Overtredingen van de Omgevingswet ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de andere soort(groep)en zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde. Wel dienen de algemene adviezen te worden nageleefd (zie hoofdstuk 5).

Figuur 5 Ligging van het plangebied ten opzichte van NNN-gebieden (kaart verkregen uit rapport verkennend natuuronderzoek van Sweco uit 2023). De rode cirkel toont de locatie waar gewerkt wordt middels een open ontgraving binnen het noordelijke gedeelte van de onderzoekslocatie.

4 NEE, TENZIJ-TOETSING

Het doel van de nee, tenzij-toets is het in kaart brengen of de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland significant (negatief) beïnvloed worden. Een ingreep binnen de invloedssfeer van het Natuurnetwerk Nederland wordt bij voorbaat niet toegestaan 'tenzij' er aangetoond kan worden dat het Natuurnetwerk Nederland hier niet significant negatief door wordt beïnvloed.

De nee, tenzij-toets bestaat uit een bureauonderzoek. Aan de hand van de reeds uitgevoerde onderzoeken door Sweco en Econsultancy, deze memo en een literatuurstudie is er een toetsing aan de Omgevingsverordening Zuid-Holland 2023 uitgevoerd.

Het effect van de ingreep op de natuurlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Zuid-Holland (NNZH) dient conform de Omgevingsverordening Zuid-Holland 2023 op een aantal aspecten getoetst te worden. Het effect van de voorgenomen ingreep op het NNZH is op onderstaande criteria getoetst:

- Afname in oppervlakte van het NNN-gebied;
- Robuustheid en aaneengeslotenheid van het NNZH;
- De aanwezigheid van beschermde soorten;
- De aanwezigheid van doelsoorten voor het NNZH.

Kruiden- en faunairijk grasland wordt bij een goede kwaliteit gekenmerkt door variatie in structuur (ruigte en plaatselijk struweel, hogere en lage vegetatie) en een kruidenrijke graslandbegroeiing die rijk is aan kleine fauna. Gradiënten binnen (grond)waterpeil en voedselrijkdom zorgen voor diverse vegetatietypen.

Kenmerkende of bijzondere soorten van schralere beheertypen ontbreken grotendeels binnen Kruiden- en faunairijk grasland, maar graslanden zijn vaak wel rijk aan minder zeldzame soorten. Het type is o.a. van belang voor vlinders en andere insecten, vogels en kleine zoogdieren. De graslanden worden doorgaans niet bemest. Om verzuring tegen te gaan kan, bij uitzondering, ruige stalmest of bekalking toegepast worden.

Conclusie

De voorgenomen werkzaamheden hebben effect op een klein gedeelte van het Natuurnetwerk Zuid-Holland. Daarnaast zijn de werkzaamheden slechts van korte duur (naar verwachting niet langer dan een half jaar). De natuur wordt na afronding van de werkzaamheden weer in de oorspronkelijke staat hersteld. Na de werkzaamheden wordt de open ontgraving gevuld met de vrijgekomen grond uit het gebied. Hierdoor zal de aanwezig zaadbank aanwezig blijven binnen het gebied. Door de tijdelijke aard van de werkzaamheden zal de ingreep geen negatieve effecten hebben op de bestaande waarden van het huidige ecosysteem.

4.2 Robuustheid, vermindering oppervlakte en aaneengeslotenheid van het NNZH

Deze ontwikkeling mag niet leiden tot een significante vermindering van de oppervlakte van de NNZH gronden of tot een significante aantasting van de samenhang tussen gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Zuid-Holland. De werkzaamheden gaan niet gepaard met een wijziging in areaal binnen het NNZH, of daar net buiten, doordat de werkzaamheden slechts tijdelijk van aard zijn en doordat de natuur na de werkzaamheden weer in de oorspronkelijke staat wordt hersteld. Hierdoor is er tevens geen sprake van een verminderde uitwisseling van soorten tussen gebieden; er ontstaat geen permanente barrière tussen twee of meerdere gebieden.

Conclusie

De voorgenomen werkzaamheden leiden niet tot een verslechtering van de robuustheid, vermindering van oppervlakte of de aaneengeslotenheid van het NNZH.

4.3 De aanwezigheid van beschermde soorten

De onderzoekslocatie biedt, zoals vermeld in deze memo, potentieel geschikt leefgebied voor de platte schijfhoren (zie hoofdstuk 3). Deze soort wordt meegenomen in een vergunningsaanvraag voor een flora- en fauna activiteit. Compenserende en mitigerende maatregelen met betrekking tot de platte schijfhoren zullen ervoor zorgen dat er te allen tijde voldoende leefgebied voor deze soort beschikbaar blijft. Dit betekent dat negatieve effecten op de platte schijfhoren zo veel mogelijk zullen worden voorkomen.

Negatieve effecten op overige beschermde dier- of plantensoorten worden wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep niet verwacht. Wel vormt de locatie

mogelijk geschikte vliegroutes en/of foerageergebieden voor vleermuizen, en mogelijk geschikt habitat voor algemeen voorkomende soorten, zoals algemene broedvogels, zoogdieren, amfibieën en vissen. Vanwege de afwezigheid van bebouwing en bomen kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen hier worden uitgesloten. De werkzaamheden kunnen echter wel negatieve effecten hebben op in de omgeving foeragerende en overvliegende vleermuizen door mogelijke lichtvervuiling. Door de volgende maatregelen na te leven, zullen de werkzaamheden negatieve effecten voorkomen op in de omgeving foeragerende en overvliegende vleermuizen:

- De werkzaamheden worden zo veel mogelijk bij daglicht uitgevoerd;
- Indien tussen zonsondergang en zonsopkomst gewerkt dient te worden, wordt gebruik gemaakt van vleermuisvriendelijke verlichting (1700 – 2200 K). Vleermuisvriendelijke verlichting is amberkleurig, en de verlichtingsarmaturen zijn zo veel mogelijk naar beneden gericht en weggericht van bestaande groenstructuren en waterpartijen.

Daarnaast kunnen de watergang en het grasland geschikt zijn voor algemeen voorkomende broedvogels. Daarom wordt het advies vanuit de reeds opgestelde rapporten hier ook aangehouden: de werkzaamheden uitvoeren buiten het broedseizoen (maart tot september), of voorafgaande aan de werkzaamheden een broedvogelinspectie uitvoeren.

Voor de overige algemene zoogdieren, amfibieën en vissen die te verwachten zijn op de onderzoekslocatie geldt dat de zorgplicht in acht dient te worden genomen. Er dient alles aan te worden gedaan om het doden of verwonden van deze soorten te voorkomen. Door te werken aan de hand van een separaat ecologisch werkprotocol kan te allen tijde de zorgplicht worden nageleefd.

Conclusie

Doordat de bovenstaande maatregelen worden uitgevoerd, zullen de werkzaamheden geen negatief effect hebben op in de omgeving voorkomende soorten. Wel dient er gewerkt te worden aan de hand van een separaat ecologisch werkprotocol.

4.4 De aanwezigheid van doelsoorten voor het NNZH

Voor het aanwezige beheertype op de onderzoekslocatie 'Kruiden- en faunairijk grasland' (N12.02) zijn enkele doelsoorten opgesteld:

- Planten (bochtige klaver, echte koekoeksbloem, gewone brunel, gewone margriet, grote ratelaar, kamgras, karwijvarkenskervel, klavervreter, klein vogelpootje, knolvossenstaart, knoopkruid, moerasstruisgras, waterkruiskruid, witte munt, zwarte zegge);
- Vlinders (argusvlinder, bruin blauwtje, bruine vlinder, bruin zandoogje, geelsprietdikkopje, groot dikkopje);
- Soorten uit andere soortgroepen van de Rode lijst.

De werkzaamheden zijn van korte duur, hebben slechts betrekking op een klein gedeelte van het NNZH en de onderzoekslocatie wordt na de werkzaamheden weer in de oorspronkelijke staat hersteld. Desondanks is het mogelijk dat beschermde plantensoorten worden vergraven. Tijdens het veldbezoek zijn onder andere de volgende plantensoorten aangetroffen: veldzuring, fluitenkruid, gewone berenklauw, scherpe boterbloem, grote brandnetel, dovenetel en diverse grassoorten (zie figuur 7 t/m 9). Deze soorten geven aan dat de bodem over het algemeen voedselrijk, stikstofrijk, vochtig en licht zuur is. Ook wordt het gebied bemest en begraaasd door vee.

Figuur 7 Fluitenkruid.

Figuur 8 Gewone berenklauw.

Figuur 9 Veldzuring.

De volgende plantensoorten als doelsoort, waarvan de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied liggen, kunnen in deze omstandigheden goed gedijen: grote ratelaar en kamgras.

Mochten individuen van deze soorten aanwezig zijn, zouden de werkzaamheden negatieve gevolgen kunnen hebben voor het voortbestaan van een beschermde soort binnen de onderzoekslocatie. Derhalve wordt het uitvoeren van een aanvullende inspectie noodzakelijk geacht binnen de zomerperiode (juni - juli), waarbij specifiek naar de vegetatie op en rondom de onderzoekslocatie wordt gekeken. Daarnaast wordt het noodzakelijk geacht om te werken volgens een ecologisch werkprotocol, waarin onder andere wordt aangegeven dat de grond die vrijkomt tijdens de werkzaamheden, verwerkt moet worden in de uiteindelijke situatie. Dit is belangrijk voor de planten en zaden die in de grond zitten.

Conclusie

Er dient een aanvullende inspectie in de zomerperiode (juni – juli) te worden uitgevoerd om te inventariseren of doelsoorten aanwezig zijn op de onderzoekslocatie die mogelijk schade kunnen ondervinden van de werkzaamheden. Daarnaast dient er gewerkt te worden middels een ecologisch werkprotocol, zodat onder andere de grond die vrijkomt tijdens de werkzaamheden weer verwerkt wordt in de uiteindelijke situatie.

5 CONCLUSIES EN ALGEMENE ADVIEZEN

Voor de **noordelijke lus** is een nee, tenzij-toetsing uitgevoerd. Er dient een aanvullende inspectie in de zomerperiode (juni – juli) te worden uitgevoerd om te inventariseren of doelsoorten aanwezig zijn op de onderzoekslocatie die mogelijk schade kunnen ondervinden van de werkzaamheden. Daarnaast dient er gewerkt te worden middels een ecologisch werkprotocol, zodat onder andere de grond die vrijkomt tijdens de werkzaamheden weer verwerkt wordt in de uiteindelijke situatie.

Daarnaast wordt voor de **noordelijke lus** een **vergunning noodzakelijk geacht** voor de werkzaamheden met betrekking tot de watergang. De platte schijfhoren is aanwezig in de omgeving van deze watergang en doordat de watergangen met elkaar in verbinding staan, kan de aanwezigheid van deze soort hier niet worden uitgesloten. De benoemde compenserende en mitigerende maatregelen in het activiteitenplan platte schijfhoren dienen tevens te worden aangehouden voor deze watergang. Aangezien de watergang na de werkzaamheden weer in de oorspronkelijke staat wordt teruggebracht, gaat er geen leefgebied permanent verloren. Voor de versturende werkzaamheden aan

deze watergang dient een vergunningsaanvraag te worden aangevuld met deze watergang, net zoals voor de overige watergangen.

Algemene adviezen

Er dient te worden gewerkt met vleermuisvriendelijke verlichting tijdens de realisatie- en gebruiksfase. Vleermuisvriendelijke verlichting is amberkleurig (1700 – 2200K) met omlaag staande armaturen. Op deze manier wordt strooilicht en hiermee verstoring van deze lichtgevoelige soortgroep voorkomen. Hierdoor zal de functionaliteit van het gebied behouden blijven tijdens en na de voorgenomen ingrepen.

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien de werkzaamheden volledig buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 11.37 (Bal) (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Omgevingswet wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot eind augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Voor de te verwachten algemene soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van graafwerkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en holen kunnen worden verwijderd. Dit houdt een overtreding van Artikel 11.54, Bal in. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen vergunning hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de **algemene zorgplicht** wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Het doden of verwonden kan plaatsvinden wanneer rust- of voortplantingslocaties worden aangetast of wanneer individuen in de gegraven sleuf terecht komen. Dieren die gedurende de werkzaamheden worden aangetroffen dienen de gelegenheid te krijgen om veilig weg te komen. Om te voorkomen dat algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën gedood of verwond worden, kan worden gewerkt aan de hand van een separaat ecologisch werkprotocol.

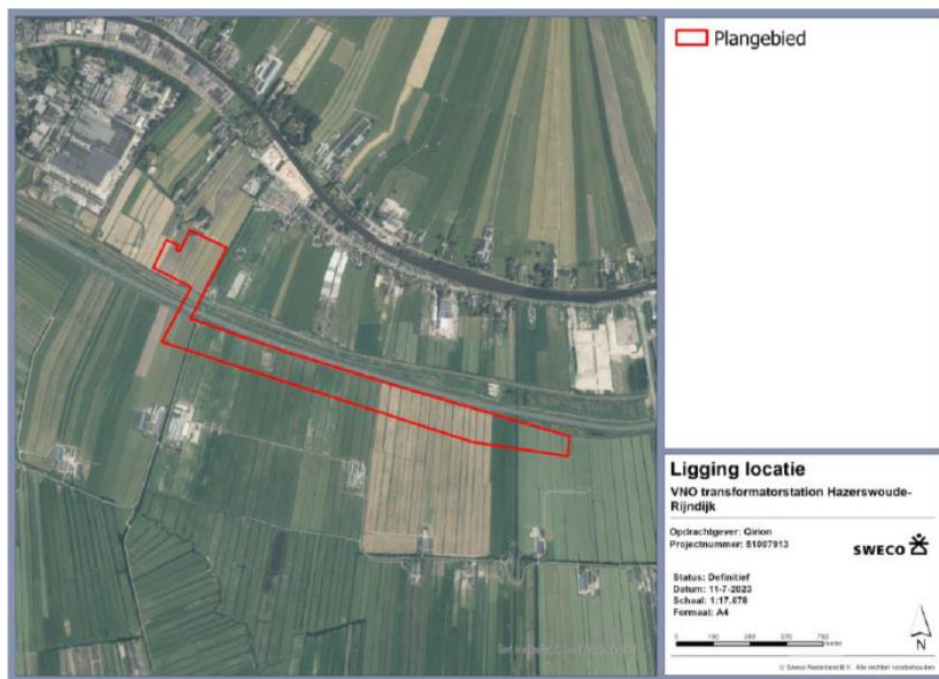
Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groeten,
Sweco

Projectleider

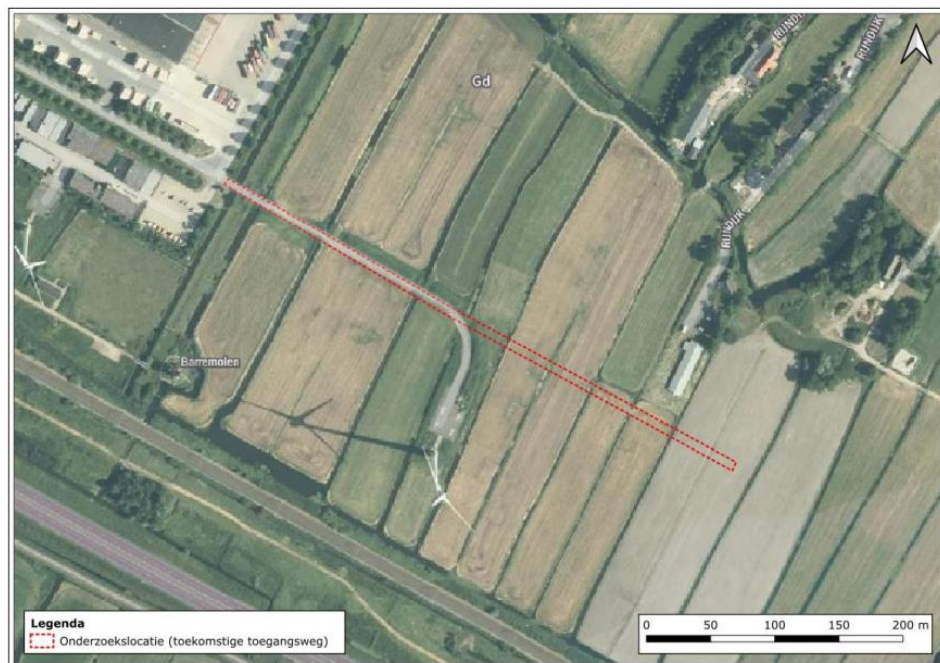

Kwaliteitscontroleur

BIJLAGE I AFBAKENING PLANGEBIED SWECO

Figuur B1. Ligging van het plangebied volgens de onderzoeken van Sweco uit 2023, gehaald uit het rapport verkennend natuuronderzoek (projectnummer 51007913, d.d. 19 juli 2023).

BIJLAGE II AFBAKENING ONDERZOEKSLOCATIE ECONSULTANCY

Figuur B2. Ligging van de onderzoekslocatie volgens de onderzoeken van Econsultancy uit 2024, gehaald uit het rapport quickscan natuurwaarden (rapportnummer 25674.003, versie D2, d.d. 6 september 2024).